

Vlaamse Regering

Ministerieel besluit tot voorlopige aanduiding van de ankerplaats Kanne met het plateau van Caestert, de Tiendeberg en de Muizenberg te Riemst

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING
EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002 en 13 februari 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006 en 30 juni 2006;

Gelet op het advies van Inspectie van Financiën van 20 juli 2006,

BESLUIT:

Artikel 1. Kanne met het plateau van Caestert, de Tiendeberg en de Muizenberg te Riemst wordt voorlopig aangeduid als ankerplaats overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 16 april 1996.

Art. 2. § 1. Het algemeen belang dat de aanduiding verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° natuurwetenschappelijke waarde : het voorkomen van de meeste topografische landschapskenmerken voor "Droog Haspengouw", te verklaren door de metersdikke waterdoorlatende krijtlagen doorspekt met vuursteenbanken, in de ondergrond. Vernoemd worden: uitgestrekte zacht glooiende leemplateaus, de afwezigheid van oppervlaktewater (bronnen, waterlopen), asymmetrische rivier- en droge dalen en dolinen. Het uitgestrekte netwerk van ondergrondse mergelgroeven, de steile westelijke Jekerhellingen en de uitgraving van het Albertkanaal bieden een

venster op de ondergrond. Het zijn bijgevolg ideale locaties voor de studie van de geologische opbouw van het landschap en van de paleontologie. Het Maastrichtiaan krijtgesteente is rijk aan fossielen. Haaietanden, resten van zeeëgels, schelpen... worden frequent blootgelegd.

Het warmere microklimaat op de zuidelijk georiënteerde krijthellingen en de continuïteit in het gevoerde beheer liggen aan de basis van de kenmerkende floristische en faunistische rijkdom.

Fytogeografisch vormen de krijthellingen, door hun ligging tussen meer zuidelijk en oostelijk gesitueerde krijtgebieden een belangrijke schakel in de geografische verbreiding van groeiplaatsen voor kalkminnende planten. Enkele submediterrane en Centraal-Europese thermofiele plantensoorten bereiken er hun noordwestelijke verspreidingsgrens. Hetzelfde geldt voor een aantal ongewervelden;

2° historische waarde: De omgeving van Kanne is een op archeologisch vlak rijke streek. Op basis van de CAI databank werden 9 archeologische vindplaatsen uit verschillende periodes geregistreerd binnen de perimeter van de ankerplaats. Sommige werden onderzocht. We mogen met stelligheid aannemen dat er nog veel meer archeologische sites in de omgeving te vinden zijn. De aanwezigheid van vuursteenbanken in de krijtlagen verklaart wellicht ten dele de aanwezigheid van de prehistorische mens.

De plaatsbenaming "Caestert" kan afgeleid worden van het latijnse "Castrum" dat legerkamp betekent. Op het plateau van Caestert, bij de eveneens historische Caestert-hoeve, werd in de 70'er jaren door H. Roosens een deel van de gracht en palissade van een versterking onderzocht. Vermoedelijk betreft het een hoogtenederzetting uit de metaaltijden.

Op de grens met Wallonië bij de overgang van het plateau naar de valleihelling bevond zich "De Toem", een Gallo-Romeinse tumulus, die echter tijdens opgravingen in 1967 en 1968 volledig werd afgegraven.

De ruime omgeving van Kanne is eveneens rijk aan Romeinse vindplaatsen (villa's, tumuli, Romeinse weg, dakpannen, potscherven...enz.).

Van voor de verovering door de Romeinen in 57 voor Christus tot op heden was de streek waarschijnlijk vrijwel continu ontgonnen door landbouwers. Archeologische vondsten uit de Gallo-Romeinse periode alsook de nabijheid en het belang van de stad Maastricht versterken dit vermoeden.

De nederzetting Kanne wordt voor het eerst vermeld in 965 als Cannes. Het grondgebied bestond uit twee historische domeinen of bewoningskernen. Opkanne aan de oostelijke Jekeroever, waarschijnlijk een prinsbisschoppelijk domein, in 965 door schenking overgemaakt aan het kapittel van Sint-Martinus te Luik, dat tot 1795 de heerlijke rechten bezat.

Neerkanne, stroomafwaarts op de westelijke Jekeroever, een allodiale heerlijkheid, afhankelijk van het Allodiaal hof van Luik.

Het kasteel van Neerkanne, voor het eerst vermeld in 1316, was de verblijfplaats van de heren van Kanne.

Elke heerlijkheid had een eigen gemeente met burgemeester en schepenbank die Luiks recht sprak en een molen.

Tijdens de Franse bezetting (1794) worden de twee gemeenten verenigd met als parochie de Sint-Hubertusparochie met kerk te Opkanne.

In 1843, bij de splitsing van Belgisch en Nederlands Limburg, wordt onder impuls van de kasteelheer van Neerkanne het kasteel met landerijen bij Nederland gevoegd.

Enkele oorlogsmonumenten herinneren aan de tweede wereldoorlog. Het betreft een monument op een bunker langs de Tiendebergweg die de brug over de Jeker te Kanne moest beschermen, een gedenksteen ter herinnering aan een

neergestort gevechtsvliegtuig bovenaan de Tiendebergweg, funerair erfgoed - een militaire begraafplaats (het Iers kerkhof) - aan de voet van het Zusserdel langs de weg genaamd Meerland, en een bunker te Vroenhoven aan het Albertkanaal.

Op de noordelijke helft van het Zusserdel bevinden zich de resten van het zgn. "Duits Kruis", een door het verzet kort na de bevrijding vernield vier tot vijf meter hoog eiken kruis voor 28 gesneuvelde parachutisten tijdens de Duitse invasie op 10 mei 1940.

Op de hellingen zijn nog talrijke loopgrachten terug te vinden. Samen met de bunkers maken zij deel uit van de Belgische verdedigingslijnes langs het Albertkanaal, allen onder het commando van het naburige fort van Eben - Emael. Te Kanne op de westelijke Jekerhellingen werd zwaar gevochten. Meer dan tweehonderd Belgische en een dertigtal Duitse soldaten sneuvelden. Talrijke woningen werden vernield.

De aanwezigheid van een historisch bos op het plateau van Caestert; het Overbos. Een tweede historisch bos bevindt zich, nu, net over de grens met Nederland; nl. het bos achter het kasteel van Neerkanne. Tijdens de grote middeleeuwse ontginningsperiode werden zij gevrijwaard omdat zij tot een domein behoorden.

Dergelijke eeuwenoude bossen herbergen een kenmerkende onderbegroeiing bestaande uit zogenaamde oude bosplanten. Deze beschikken over een beperkte verspreiding in de ruimte en in de tijd en zijn daardoor zeer kwetsbaar voor habitatverandering.

In het Overbos bevindt zich op het plateau het onverharde traçé van de historische weg Luik-Maastricht.

Dank zij een gedurende eeuwen volgehouden begrazing met schapen van de steile westelijke Jekerhellingen met kalkrijke bodem en warm microklimaat worden de er aanwezige historische graslanden, meer bepaald kalkgraslanden, heischrale graslanden en kiezelkopgraslanden met een uniek floristisch en faunistisch belang wegens hun zeldzaamheid, in stand gehouden.

De historiek van de ontginning van de Maastrichtersteen of mergel, een tufkrijtgesteente, vangt aan bij de Eburonen. De klassieke Romeinse schrijvers Marcus Terentius Varro (116 - 27 voor Christus) en Gaius Plinius Secundus (23 - 79 na Christus) vermelden in hun respectieve werken "De re rustica" en "Historiae naturalis" dat de Eburonen hun akkers vruchtbaar maakten door middel van mergel. Het woord "marga", van Keltische oorsprong wordt door Plinius overgenomen.

Mergelsteen als bouw materiaal werd in de streek ontgonnen door middel van een systeem van loodrecht op elkaar staande gangen en pilaren die zich meestal op een diepte van 6 tot 25 meter bevinden. Onder de Tiendeberg ten westen van Kanne en onder het plateau van Caestert ten oosten van Kanne strekken zich uitgestrekte mergelgroevenstelsels uit.

In de stelsels kan men verschillende blokbrekerstechnieken en ontginningsmethoden onderscheiden. De keuze van de methode wordt beïnvloed door onder andere de aard en de samenstelling van het gesteente, de vraag naar en de bestemming van de blokken, de vakkennis, lichaamskracht en gestalte van de blokbreker, de eventuele aanwezigheid van verstoringen in het gesteente, ...enz.

Naast de volgens een bepaalde techniek of combinatie van technieken ontgonnen stelsels bevinden er zich in het gebied ook nog de zogenaamde "wilde bergen" of "boerenbergen", gekenmerkt door opvallende onregelmatigheden, zoals niet loodrecht op elkaar uitkomende gangen en roofofbouw op pilaren zodat hun functie als ondersteunend element dreigt verloren te gaan. Waarschijnlijk werden zij ontgonnen door landbouwers tijdens de wintermaanden. Roofofbouw is een belangrijke oorzaak, naast andere

factoren, van instortingen.

De lichtgele zachte kalkstenen wanden en plafonds van de groeven, glad tengevolge van de mergelontginning door middel van zagen, nodigden ééniéder uit, zelfs diegenen die nauwelijks konden schrijven, om een teken van hun bestaan achter te laten. Gedurende meerdere eeuwen ontstond aldus, in de door de uitgestrektheid van en de duisternis van het labyrint gewaarborgde anonimiteit, een massa cultuurhistorische informatie.

Inscripties aangebracht met houtskool of rood krijt, verschaffen ons gegevens over een verleden dat niet opeen andere wijze werd overgeleverd. De meestal naïeve tekeningen op wanden en plafonds schetsen ons een beeld van het dagelijkse leven van deze arbeiders die met zeer beperkte middelen en bij de zwakke schijn van een rudimentaire verlichting, een gevaarlijk en zwaar beroep uitoefenden.

De mergelontginning is het meest intensief van de 16^e tot de 18^e eeuw. Daarna neemt de productie sterk af om volledig te verdwijnen in de jaren '60 van de vorige eeuw. De groeven worden dan alleen en in beperkte mate voor de champignonteelt gebruikt.

Het gebruik van mergelsteen in de traditionele bouwkunst is belangrijk tot het midden van de 17^e eeuw, wanneer Naamse kalksteen de mergelsteen vrijwel volledig als bouw materiaal verdringt. Enkel in de streek rondom de mergelgroeven wordt de steen nog gebruikt tot het begin van de 20^e eeuw. Te Kanne werd het bouwkundig erfgoed praktisch volledig geheel of gedeeltelijk in mergelsteen opgetrokken. Vandaar de benaming "Het witte dorp".

Langs de Avergatstraat bevinden zich enkele 19^e en begin 20^e-eeuwse mergelwoningen, gedeeltelijk ingebouwd in de steile rotswand van de Tiendeberg;

3° esthetische waarde: de asymmetrische vallei van de Jeker met de steile en door droge dalen sterk versneden westelijke helling en de geleidelijk naar het plateau van Caestert oplopende oostelijke helling is een in esthetisch opzicht markante en gaaf bewaarde landschapsgradiënt door zijn vorm, hoogte en contrast met het uitgestrekte leemplateau van Droog Haspengouw.

De verscheidenheid in begroeiing; nl. landbouwteelten op het plateau, bloemenrijke kalkgraslanden op de steile Jekerhelling, graslanden afgewisseld met akkers en hoogstamboomgaarden in de vallei en op de zachtglooiende helling en het beboste plateau van Caestert biedt een hoge esthetische belevingswaarde.

Het contrast van de in wit-gele mergelblokken opgetrokken gebouwen, groevewanden en bodem met de omgeving biedt een speciale sfeer.

Het meer dan 50 meter diep en zeer steil ingesneden Albertkanaal in de Cannerberg ten westen van de dorpskern van Kanne en in zuidelijke richting de nog diepere doorsteek van Ternaaïen (Wallonië) vormen, gezien van op de brug te Kanne, imponerende perspectieven - uniek voor Vlaanderen;

4° sociaal-culturele waarde: omwille van de talrijke mergelgroeven, waarvan er enkele in groepsverband kunnen bezocht worden, de wandel- en fietsmogelijkheden in een aantrekkelijk en in natuurwetenschappelijk en cultuurhistorisch opzicht waardevol landschap.

Het gebied maakt sedert 25 september 2005 deel uit van een internationaal wandelroutenetwerk dat zich uitstrekt over Nederland, Vlaanderen en Wallonië.

Sedert 2001 behoort de ankerplaats tot het zgn. "Drielandenpark"; een samenwerkingsverband van de Nederlandse provincie Limburg, de Belgische provincies Luik en Limburg, de gewesten Vlaanderen en Wallonië, de

Duitstalige Gemeenschap in België en de Stadt und Landkreis Aachen. Tot het Drielandenpark behoren het Mergelland (waarvan de ankerplaats deel uitmaakt) de Voerstreek, het land van Herve, het Hertogdom Limbourg en de Eifel.

Als belangrijkste onvervangbare en nauwelijks in geld uit te drukken kwaliteiten worden vermeld: de bijzondere ligging van de regio op de rand van het West-Europese grootstedelijke gebied, zijn geomorfologische en landschappelijke karakteristieken en de grote culturele diversiteit;

5° ruimtelijk-structurerende waarde: de Jeker van oudsher en het Albertkanaal sedert de aanleg vanaf 1930 zijn structuurbepalend voor het landschap. De Jeker erodeerde op natuurlijke wijze een gemiddeld vijftig meter diepe asymmetrische vallei met een steile westelijke en een zwakkere oostelijke helling in het zacht glooiende plateau.

Het Albertkanaal, met de ongeveer 50 meter diepe gegraven doorsnijding door de Cannerberg enerzijds en de doorsteek van Ternaaien anderzijds, is een recent, d.w.z. sedert de aanleg gedurende de dertiger jaren van de vorige eeuw, bijkomend kunstmatig structurerend landschapselement.

Evenwijdig met de Jeker ontstonden de bewoningskernen Op- en Neerkanne. Zij worden getypeerd als gave voorbeelden van lineaire of rijvormige valleisites, meer bepaald bosontginningsdorpen op de grens tussen weilanden en akkers.

In dit deel van de Jekervallei komt een uitgesproken cultuurzonatie voor met beemden op de dalbodem, een bewoningsstrook met een hoge concentratie aan huisweiden en boomgaarden onderaan de helling aan weerskanten van de Jeker en hoger gelegen akkerstroken. De voor een volledige cultuurzonatie noodzakelijke bossen worden slechts vertegenwoordigd door het bos achter het kasteel van Neerkanne en het bos op het plateau van Caestert.

§ 2. De landschapskenmerken die typisch zijn voor de ankerplaats, met inbegrip van de ruimtelijke kenmerken die eigen zijn aan de waarden zijn de volgende:

1° het leemplateau van Droog Haspengouw:

- a) zacht glooiend open-field landschap onderbroken door een solitaire boom, recent geplant ter vervanging van een boom die aldaar voor het eerst als toponiem vermeld werd in 1407. Er heeft op die plaats altijd een boom gestaan bij de samenkomst van verschillende wegen. Twee hoogstamboomgaarden en twee geïsoleerde loofbosjes in de restanten van vroegere kaveien, zijn verder de enige opgaande begroeiingselementen. De afwezigheid van opgaande begroeiing is een typisch kenmerk voor het open-field landschap van Droog Haspengouw;
- b) restanten van de twee droogdalen, plaatselijk kaveien genaamd, die voor de uitgraving van het Albertkanaal, Kanne met het plateau verbonden. De Kavei van Opkanne en de Kavei van Neerkanne;
- c) diepe en vruchtbare leemgronden met stenig substraat beginnend op geringe diepte en leemgronden met grintbijmenging;
- d) op het plateau worden hoofdzakelijk graan- en voedergewassen verbouwd. Vroeger kwamen op het plateau ook enkele schraallanden voor. Momenteel worden zij enkel nog sporadisch bij de plateaurand aangetroffen;
- e) luchtkokers verbinden het akkerbouwplateau met de ondergrondse mergelgroevestelsels;
- f) onder het metersdikke leemdek bevindt zich de eveneens metersdikke krijtafzetting uit het Maartrichtiaan. Hierin werd ten behoeve van de ontginning van de mergel een labyrint van gangen uitgezaagd. De

groeven herbergen een schat aan cultuurhistorisch interessante informatie (inscripties, merktekens aangebracht door werklieden, ontginningstechnieken...enz.);

- g) de CAI databank meldt archeologische vindplaatsen uit verschillende perioden (gaande van het Jongpaleolithicum (vanaf 35000 jaar geleden) tot en met het Neolithicum (2000 jaar geleden ...));
- h) op de grens met Wallonië bij de overgang van het plateau naar de valleihelling bevindt zich een gedurende de opgravingen van 1967 en 1968 volledig afgegraven Gallo-Romeinse tumulus; "De Toem";
- i) bovenaan de Tiendebergweg staat een oorlogsmonument uit de tweede wereldoorlog ter herinnering aan een neergestort gevechtsvliegtuig;

2° de steile westelijke dalhelling van de Jeker:

- a) de steile, praktisch noord-zuid georiënteerde, helling overbrugt een hoogteverschil van 40 tot 60 meter tussen het leemplateau en de vallei. De helling is bovendien voorzien van enkele secundaire insnijdingen, ook droogdalen of kaveien genaamd. Drie wegen in droge dalen verbinden het dorp Kanne met het plateau; van noord naar zuid de Muizenberg, de Zusserdelweg en de Tiendebergweg;
- b) op de steile hellingen heeft het dagzomende krijtgesteente zich ontwikkeld tot een complex van krijtgronden. De droge valleien bestaan uit vallei- en depressiegronden opgebouwd uit colluviale of alluviale sedimenten. Deze verscheidenheid aan bodemtypen en de aanwezigheid van een kalkrijke bodem in combinatie met het gevoerde beheer heeft geleid tot een unieke vegetatie op Europees niveau;
- c) historisch permanente graslanden met een kenmerkende floristische rijkdom dank zij de kalkrijke bodem, het eeuwenoude (ongeveer 2000 jaar) graasbeheer met schapen en het warme microklimaat. Onderaan de helling waar de kalklagen dagzomen komen kalkgraslanden voor die behoren tot het verbond der matig droge kalkgraslanden. Hoger op de helling wordt de bodem zuurder door de aanwezigheid van zand- en grindlagen. Heischrale graslanden zijn het resultaat. Zij bezetten de grootste deel van de helling. Bovenaan de hellingen komt kiezel aan de oppervlakte en verschijnen er kiezelkopgraslanden. Deze vegetaties zijn uniek op Europees niveau;
- d) struweelontwikkeling en verbossing;
- e) vijf toegangen tot de ondergrondse mergelgroevestelsels langs de straat genaamd "Avergat", waarvan er drie toegangen een naam hebben die verwijst naar de naam van de zgn."berg" die ontsloten wordt; nl. de Dreesberg of Driesberg, de Putberg en de Grootberg, ook Tiendeberg of Tiendeschuur genoemd. In de Muizenberg te Neerkanne bevinden zich eveneens enkele groeven. De ingangen bevinden zich langs de weg;
- f) bij enkele grotingangen werden mergelwoningen in het krijtgesteente aangelegd;
- g) een uitgestrekt netwerk van ondergrondse groevenstelsels tot stand gekomen door middel van verschillende ontginningstechnieken en voorzien van inscripties die ons gegevens verschaffen over een verleden dat niet op een andere wijze werd overgeleverd;
- h) de steile hellingen, de zandgroeve (ontsluitingen vroegere ontginning van Oligocene zanden, Formatie van Tongeren of Sint-Huibrechts-Hern), en de mergelgroevestelsels zijn een venster op de ondergrond en zijn uitermate geschikt voor de bestudering van de geologie;
- i) op de flank van de Tiendeberg bevindt zich een voormalig pompstation van de maatschappij voor watervoorziening; het waterhuisje. Aan de

voet van het Zusserdel langs de weg genaamd Meerland bevindt zich een militaire begraafplaats. Eveneens langs deze weg bevindt zich "huize Meerland", de woning van de vroegere burgemeester van Kanne. Op de zuidelijk georiënteerde helling van het Zusserdel, de Koeberg, staat een Duits kruis, een relict van een oorlogsmonument, opgericht door de Duitsers ter nagedachtenis van de Duitse slachtoffers tijdens de invasie in 1940. Het kruis werd kort na de bevrijding omgehakt door de inwoners van Kanne;

3° de vallei van de Jeker:

- a) smalle gerichte vergezichten en doorkijken doorheen de asymmetrische vallei, begrensd door een steile valleihelling in het westen en een zachtglooiende valleihelling in het oosten. Eveneens gerichte vergezichten op de doorsnijding van het Albertkanaal van het "Plateau van Caestert" in zuidoostelijke richting; de zogenaamde "Tranchée de Caster" en van het Haspengouwse leemplateau (Cannerberg) in noordwestelijke richting;
- b) de vallei- en depressiegronden zonder of met profielontwikkeling en al dan niet stenig zijn opgebouwd uit colluviale of alluviale sedimenten, afgezet tijdens het Holoceen. De huidig bekende archeologische sites vertegenwoordigen slechts een fractie van het effectieve aanwezige archeologisch erfgoed;
- c) de bewoningskernen Op- en Neerkanne ontstonden evenwijdig met de Jeker. Zij worden getypeerd als gave voorbeelden van lineaire of rijvormige valleisites, meer bepaald bosontginningsdorpen op de grens tussen weilanden en akkers;
- d) in dit deel van de Jekervallei komt een uitgesproken cultuurzonatie voor met beemden op de dalbodem, een bewoningsstrook met een hoge concentratie aan huisweiden en boomgaarden onderaan de helling aan weerskanten van de Jeker en hoger gelegen akkerstroken. De voor een volledige cultuurzonatie noodzakelijke bossen worden slechts vertegenwoordigd door het bos achter het kasteel van Neerkanne (Nederland) en het bos op het plateau van Caestert. Op de hellingen langs de Tiendeberg vormen de schrale graslanden de bosvervangende vegetatie;
- e) al het bouwkundig erfgoed uit verschillende periodes dat, geheel of gedeeltelijk, met mergel uit de plaatselijke ondergrond werd opgetrokken;

4° het Albertkanaal:

- a) het Albertkanaal, gegraven van 1930 tot 1933, snijdt de ankerplaats middendoor. De doorsnijding door de Cannerberg en de doorsteek door Ternaaien resulteerde in ongeveer 50 meter diepe insnijdingen met zeer steile wanden;
- b) de kunstmatige insnijdingen bieden een venster op de ondergrond en zijn bijgevolg net zoals de natuurlijke westelijke Jekerhelling en de mergel- en andere groeven belangrijk voor de geologie;
- c) tijdens de aanleg en de verbreding van het Albertkanaal werden heel wat archeologische vondsten gedaan. Vier van de negen bij de CAI databank geregistreerde vindplaatsen bevinden zich bij het Albertkanaal en werden toevallig ontdekt tijdens (verbredings)werken;
- d) twee droogdalen, plaatselijk kaveien genaamd, die voor de uitgraving van het Albertkanaal, Kanne met het plateau verbonden, werden grotendeels opgevuld met materiaal afkomstig van de werken: de Kavei van Opkanne en de Kavei van Neerkanne;

5° de zachtglooiende oostelijke valleihelling van de Jeker:

- a) een in noordwestelijke richting zacht afhellend terrein naar de Jeker, doorsneden door enkele weinig uitgesproken droge dalen. Een drietal (op sommige plaatsen holle) wegen, verbinden Kanne met het plateau. Onder het Overbos en het Carrébos komen graften voor;
- b) op de leemgronden met stenig substraat beginnend op geringe diepte of met grintbijmenging wisselen vruchtbare akkers en droge kalkgraslanden elkaar af;
- c) de reeds gekende vindplaatsen zoals die opgenomen zijn in de CAI duiden op de grote archeologische potentie van het gebied;
- d) op de helling bevindt zich het kerkhof van Kanne;

6° het plateau van Caestert:

- a) het plateau van Caestert is het Belgische deel van de Sint-Pietersberg, die zich over acht kilometer uitstrekt van Maastricht tot het Waalse Visé. Het is het gedeelte van het plateau van Droog Haspengouw dat zich tussen de vallei van de Jeker en de Maas bevindt. Het plateau wordt naar de Jeker toe begrensd door een zachtglooiende helling, doorsneden door enkele droge dalen. Langs de Maaszijde is de berg over de gehele lengte duidelijk begrensd door een ongeveer 50 meter hoge steile helling waarin de krijtlagen en groeve-ingangen zichtbaar zijn;
- b) het voorkomen van zgn. dolinen; kom- en trechtervormige en in bovenzicht cirkelvormige of elliptische, wel of niet gesloten depressies. Zij zijn het gevolg van de oplossing door koolzuurhoudend water van het kalkgesteente en/of van het instorten van gedeelten van de ondergrondse mergelgroeven. Deze dolinen komen voor onder het Overbos en zijn mede beeldbepalend voor dit deel van de ankerplaats;
- c) historisch stabiele bossen (Overbos en Carrébos) wisselen af met eveneens historisch stabiele (kalk)graslanden en graften;
- d) leemgronden, meestal met stenig substraat, afkomstig van het onderliggende Maasterras, beginnend op geringe diepte van 40 tot 80 cm en leemgronden met grintbijmenging;
- e) een deel van een gracht en palissade horende bij een vermoedelijke hoogtenederzetting uit de metaaltijden, werd archeologisch onderzocht. Tal van archeologica bevinden zich hoogst waarschijnlijk nog in de bodem;
- f) de aanwezigheid van de onverharde historische weg Luik-Maastricht over het plateau;
- g) onder het leemdek bevindt zich een metersdikke krijtafzetting waarin een labyrint van gangen uitgezaagd werd. De groeven die behoren tot drie stelsels, Ternaaien boven, Ternaaien beneden en Caestert, herbergen een schat aan cultuurhistorisch interessante informatie (inscripties, merktekens aangebracht door werklieden, ontginningstechnieken...enz.) over een verleden dat niet op een andere wijze werd overgeleverd. De ingangen van de groeven bevinden zich allemaal in Wallonië.

Art. 3. De aflijning van de ankerplaats op schaal 1/25.000 wordt weergegeven op het plan als bijlage.

Brussel,

21 DEC. 2006

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting
en Ruimtelijke Ordening,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a long horizontal stroke followed by a vertical stroke that curves slightly to the right at the top.

Dirk VAN MECHELEN